

Dušíčkové poutě

Oslava korunovace sochy Panny Marie není jediným stoletým jubileem Svatého Hostýna. Na letošní rok připadají našemu poutnímu místu ještě další stoletá výročí. V srpnu 1912 bylo schváleno zřízení svatohostýnského hřbitova. K roku 1912 se datuje rovněž vznik dušíčkových poutí na Svatém Hostýně. V tom roce vyšel z řad katolického spolku Omladina podnět uspořádat na Svatém Hostýně pouť s názvem „Vzpomínka na členy a členky sdružení Omladiny, kteří se s námi rozloučili“. Byla to vzpomínková pouť nejen za zemřelé členy, ale i za vojiny, aktivní i záložní, kteří nastou-

pili vojenskou službu, protože už tehdy se nad Evropou stahovala mračna válečného konfliktu. Tato první pouť se konala záslu-

hou Omladiny z Bystřicka v neděli 27. října 1912 a bylo při ní rozhodnuto o jejím každoročním konání. Po vyhlášení války Srbsku v červenci 1914 se seznamy zemřelých členů Omladiny hrozivě rozrůstaly o jména padlých na frontě. Tehdy vojíni, kteří své druhy v boji přežili, začali posílat domů peněžité dary s přáním, aby byl na Svatém Hostýně vystavěn pomník, u něhož by bylo na padlé kamarády pamatováno modlitbou. Na návrh tehdejšího svatohostýnského superiora P. Antonína Ostrčilíka bylo památce padlých věnováno 2. zastavení právě budované nové křížové cesty s Köhlerovou mozaikou „Pán Ježíš bere kříž na svá ramena“ (na snímcích). Architekt Dušan Jurkovič doplnil už hotový návrh o kamenný oltář pod střechou kapličky, aby mše svaté mohly být slouženy přímo zde. Na zadní stěně pomníku měla být umístěna deska se jmény padlých. Základní kámen tohoto památníku byl posvěcen 15. srpna 1915. Časem se ukázalo, že počet padlých překračuje možnost vypsát jejich jména na mramorovou desku. Bylo proto zadáno u sochaře Vincence Vosmíka zhotovení pamětního bronzového reliéfu, který měl být umístěn na zadní straně 2. zastavení křížové cesty. Jména padlých, zapsaná na pergamentu, měla být uložena do kamene oltáře. Posvěcení dokončeného pomníku vykonal 14. září 1919 za široké účasti věřících pozdější olomoucký arcibiskup Antonín Cyril Stojan.

Velký bronzový reliéf znázorňuje oplakávání padlých vojínů moravskou Omladinou. Nápis na desce zní: *BRATRŘÍM VOJÍNŮM – OMLADINA 1919 – VÍTĚZNÁ OCHRANO MORAVY – ORODUJ ZA NĚ.*

Při dušičkové pouti roku 1921 se mezi Omladinou začala rodit myšlenka, že hroby drahých, rozseté po bojištích vzdálených zemí, by bylo možno pozůstalým přiblížit jediným symbolickým hrobem „Neznámého vojína“. Tato myšlenka zaznamenala velký ohlas, proto v březnu na valné hromadě Omladiny na Velehradě byl arcibiskup Stojan požádán o souhlas a podporu. Po schválení bylo zveřejněno svolání, žádající pozůstalé o zaslání památek na jejich blízké i o finanční podporu na uskutečnění tohoto záměru. Připojeny byly rovněž tiskopisy k sepsání jmen všech padlých. Této akce se ujal P. Dr. Klement Žůrek a na faře v Žeranovicích, kde působil, byly shromažďovány dopisy z války, fotografie padlých spolu s ústřížky šatů, nebo pramínky vlasů. Bronzová rakev s těmito památkami na šest tisíc padlých byla uložena až do připravovaného pohřbu „Neznámého vojína“ v tamním kostele. Z hrobů v cizině byly vyzdvíženy ostatky čtyř vojáků a převezeny rovněž do Žeranovic. Po slavných obřadech byly vypraveny na Svátý Hostýn a u pomníku Omladiny znovu pochovány. Tito vojáci v hrobu za 2. zastavením Jurkovičovy křížové cesty nejsou „neznámými vojiny“.

Pohřbení je zapsáno ve svatohostýnské matrice a jejich jména k nám zaznívají z dálky počátku minulého století:

*Jan Novák * 14. 5. 1892 v Rozseči u Dačic, zemřel ve vojenské nemocnici v Innsbrucku 2. 8. 1915. Znovu zde pochován 6. 10. 1922 P. Františkem Bařinou, opatem Augustiniánů ve Starém Brně.*

*Josef Freiburger * 4. 12. 1884 v Želči, okr. Vyškov, zemřel 29. 6. 1916 v Podhajsách. Znovu zde pochován 7. 10. 1922 P. Petrem Hlobilem, opatem Benediktinů v Rajhradě.*

*Antonín Zavadil * 15. 1. 1891 ve Vitonicích, padl 5. 7. 1915 v Kamience Strmilowé. Znovu zde pochován 8. 10. 1922 Dr. A. C. Stojanem, arcibiskupem Olomouckým.*

*Jan Doležel * 10. 12. 1881 v Osíčku, voják na ruské frontě, padl 9. 5. 1915 v Polsku. Znovu zde pochován 5. 11. 1922 P. Josefem Stryhalem S. J., superiorem Svatohostýnským.*

Snímky Josef Pala

Všechny bohoslužby, související s pohřbením vojáků a uložením bronzové schránky do oltáře památníku byly konány velmi okázale za přítomnosti vysokých církevních hodnostářů, zástupců veřejného života a mnoha tisíc věřících. Listy „Naše Omladina“ i „Našinec“ píšou o těchto obřadech podrobně a emotivně, proto se „Hlasy Svatohostýnské“ omezily na odkaz popisu slavností v těchto tiskovinách. Celé líčení pietních obřadů prolíná myšlenka: Položili jste život za vlast, nikdy na vás nezapomeneme! Nedlužíme čtyřem vojákům, očekávajícím vzkříšení v hrobě u památníku Omladiny malou kamennou destičku s připomínkou jejich jmen?

■ **Miroslava Štěrbová**